OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Asiantuntijalausunto

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
Erityisasiantuntija Amanda Mäkelä

15.10.2024

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Oikeusministeriön lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta (HE 120/2024 vp)

Yleistä

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä asiantuntijalausuntoa otsikkoa koskevasta hallituksen esityksestä (HE 120/2024 vp). Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia (380/2023) ja valmiuslakia (1552/2011). Esityksessä on kyse palkkatukeen ehdotettavista muutoksista siten, että työvoimaviranomainen voisi myöntää palkkatukea kunnalle tai kuntayhtymälle ainoastaan alentuneesti työkykyisen henkilön tai 60 vuotta täyttäneen pitkään työttömänä olleen henkilön palkkaamiseen. Palkkatukea voitaisiin myöntää ammatillisen osaamisen parantamiseen edelleen myös hyvinvointiyhtymälle ja Helsingin kaupungille, siltä osin kuin työllistettävä henkilö työllistyisi sellaisiin tehtäviin, joista muualla Suomessa vastaa hyvinvointialue. Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että valmiuslakiin tehtäisiin työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirrosta johtuvat viranomaisen tehtäviä ja työvelvollisuusrekisteriä koskevat muutokset.

Oikeusministeriö on antanut hallituksen esitysluonnoksesta valmisteluvaiheessa lausunnon esityksestä järjestetyllä lausuntokierroksella. Oikeusministeriö kiinnitti lausunnoissaan huomiota esityksen valmiuslakia koskeviin ehdotuksiin, erityisesti henkilötietojen suojan näkökulmasta. Lisäksi kiinnitettiin huomiota viranomaisten tiedonsaantioikeuksiin sekä työvoimaviranomaista koskevaan määritelmäsäännökseen.

Esitys on lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Esityksen säätämisjärjestysperustelujen mukaan esityksessä ehdotetuilla valmiuslain muutoksilla on merkitystä perustuslain 2 §:n 3 momentissa vahvistetun oikeusvaltioperiaatteen kannalta, perustuslain 10 §:n 1 momentissa sekä Euroopan perusoikeuskirjan 8 artiklassa turvatun henkilötietojen suojan kannalta, 120 §:ssä säädetyn Ahvenanmaan erityisaseman kannalta sekä 73 §:ssä säädetyn perustuslain säätämisjärjestyksen kannalta. Palkkatukeen ehdotetut muutokset ovat säätämisjärjestysperustelujen mukaan jokseenkin

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

merkityksellisiä 18 §:n 2 momentissa julkiselle vallalle säädetyn työllisyyden edistämisvelvollisuuden sekä 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuuden kannalta.

Perustuslakivaliokunta tulee ottamaan kantaa esityksen valtiosääntöisiin kysymyksiin, joten oikeusministeriön lausunnossa keskitytään henkilötietojen suojaa koskeviin säännöksiin ja tähän liittyen tiedonluovutussäännösten täsmentämistarpeisiin. Oikeusministeriö on antanut kirjallisen lausunnon esityksestä myös hallintovaliokunnalle erityisesti esitykseen sisältyvistä valmiuslain muuttamista koskevista rekisterisäännöksistä. Oikeusministeriön lausunto hallintovaliokunnalle vastaa sisällöltään työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle annettavaa lausuntoa.

Oikeusministeriö lausuu esityksestä kunnioittavasti seuraavan:

Henkilötietojen suoja

Yleistä

Oikeusministeriö on valmisteluvaiheessa kiinnittänyt henkilötietojen suojan näkökulmasta huomiota säätämisjärjestysperusteluiden puuttumiseen, kansallisen liikkumavaran käyttöön, yhteisrekisterinpitoon sekä käsittelyn oikeusperusteisiin. Oikeusministeriö toteaa, että hallituksen esitystä on täydennetty ja esitykseen on sisällytetty henkilötietojen suojaa koskevat säätämisjärjestysperustelut sekä tehty selkoa kansallisen sääntelyliikkumavaran käytöstä ja käsittelyn oikeusperusteista. Esitykseen ei ole edellä mainituilta osin huomauttamista.

Yhteisrekisterinpito

Esityksessä ehdotetaan, että valmiuslakiin tehtäisiin työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirrosta johtuvat muutokset. Työvoimapalveluiden järjestämisessä annetussa laissa tarkoitetut työvoimaviranomaiset vastaisivat työnvälityspakkoa ja työvelvolliseksi määräämistä koskevista tehtävistä. Tältä osin valmiuslain työvelvollisuusrekisteriä koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että työvelvollisuusrekisterin yhteisrekisterinpitäjinä toimisivat työ- ja elinkeinoministeriö (jäljempänä TEM), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskus (jäljempänä KEHA-keskus) sekä työvoimaviranomaiset. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muita täsmennyksiä työvelvollisuusrekisteriin ja työvelvollisuuden toteuttamiseen liittyviin tiedonsaantioikeuksiin.

Oikeusministeriö toteaa, että rekisterinpitäjästä säätäminen on mahdollista yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 7 kohdan sisältämän kansallisen liikkumavaran nojalla. Kyseisen kohdan mukaan rekisterinpitäjällä tarkoitetaan tahoa, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Mikäli tällaisen käsittelyn tarkoitukset ja keinot määritellään unionin tai jäsenvaltioiden lainsäädännössä, rekisterinpitäjä tai tämän nimittämistä koskevat erityiset kriteerit voidaan vahvistaa unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti. Tietosuoja-asetuksen 26 artiklan 1 kohta edellyttää, että yhteisrekisterinpitäjien vastuualueet tulee määritellä keskinäisellä järjestelyllä läpinäkyvällä tavalla. Yhteisrekisterinpitäjien vastuualueet voidaan määrittää jäsenvaltion lainsäädännössä sekä nimetä tässä yhteydessä myös rekisteröidyille yhteyspiste.

Oikeusministeriö toteaa, että tietosuoja-asetus jättää jäsenvaltioille liikkumavaraa siltä osin, säädetäänkö laissa yhteisrekisterinpitäjien vastuualueista ja millä tavalla niistä olisi säädettävä. Silloin, kun rekisterinpitäjä on viranomainen, rekisterinpitäjästä on yleensä syytä säätää perustuslaista johtuvista syistä (perustuslain 2 §:n 3 momentti). Tämä ko-

rostuu erityisesti, kun kyse on useamman viranomaisen välisestä yhteisrekisterinpidosta. Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Lailla säätämiseen taas kohdistuu yleinen vaatimus lain täsmällisyydestä ja tarkkuudesta. Toimivaltasääntely on perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan yleensä merkityksellistä myös perustuslaissa turvattujen perusoikeuksien näkökulmasta (PeVL 51/2006 vp, s. 2/I). Rekisterinpidosta/yhteisrekisteripidosta säätämistä puoltaa myös se, jos rekisterinpitäjä voisi käsittelyn luonteesta tai laajuudesta johtuen jäädä epäselväksi. Oikeusministeriö kiinnittää tältä osin huomiota siihen, että ehdotuksen myötä valmiuslain 103 §:ssä säädetyn työvelvollisuusrekisterin yhteisrekisterinpitäjiä olisi merkittävä määrä, sillä TEM:n ja KEHA-keskuksen lisäksi kaikki kuntien tai kuntayhtymien viranomaiset olisivat työvoimaviranomaisina yhteisrekisterinpitäjiä. Tämä korostaa tarvetta määrittää yhteisrekisterinpitäjien vastuunjako täsmällisesti ja tarkkarajaisesti.

Oikeusministeriö toteaa, että hallituksen esitystä on yhteisrekisterinpidon osalta täsmennetty ja täydennetty lausuntokierroksen jälkeen. Esityksessä ehdotetaan (2. lakiehdotuksen 103 §:n 1 ja 3 momentti), että TEM päättäisi työvelvollisuusrekisterin perustamisesta ja KEHA-keskuksen tehtävänä olisi vastata rekisterin perustamisesta. Oikeusministeriö toteaa, että esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa on tältä osin asianmukaisesti tehty selkoa TEM:n ja KEHA-keskuksen rooleista yhteisrekisterinpitäjinä suhteessa siihen, mitä tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 7 kohdassa ja 26 artiklassa säädetään. Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, ettei työvoimaviranomaisten roolia yhteisrekisterinpitäjinä ole vastaavasti kuvattu. Esityksen perusteella saa kuitenkin kuvan, että työvoimaviranomaisten rooli yhteisrekisterinpitäjinä perustuisi valmiuslaissa työvoimaviranomaisille säädettyihin tehtäviin (työnvälityspakko, työvelvolliseksi määräämiseen liittyvät tehtävät).

Oikeusministeriö on lausuntovaiheessa todennut, että yhteisrekisterinpitäjien vastuunjaosta tulee säätää riittävän täsmällisesti, siten kuin yleinen tietosuoja-asetus edellyttää, ja huomioida myös perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt maahanmuuttohallinnon henkilötietojen käsittelyä koskevia esityksiä käsitellessään huomiota siihen, että esitys jätti rekisterinpitoon liittyvät vastuut verraten avoimeksi ja edellytti hallintovaliokunnan tarkastelevan huolellisesti valitun sääntelymallin tarkoituksenmukaisuutta ja sen yhteensopivuutta tietosuoja-asetuksen sääntelyn kanssa erityisesti kunkin rekisterinpitäjän vastuun ja rekisteröidyn oikeuksien toteutumisen kannalta (ks. PeVL 7/2019 vp, s. 6 sekä HaVM 10/2020, s.10–15). Perustuslakivaliokunta kiinnitti tässä yhteydessä huomiota erityisesti myös siihen, ettei yhteisrekisterinpitäjyyttä koskevista ehdotuksista käynyt selkeästi ilmi tiedon luovuttamiseen toimivaltaista viranomaista (ks. tältä osin lausunnon kohdasta Viranomaisten tiedonsaanti).

Säännösehdotusten (2. lakiehdotuksen 103 §:n 1 ja 3 momentit) mukaan KEHA-keskus vastaisi työvelvollisuusrekisterin perustamisen lisäksi rekisterin yleisestä toiminnasta ja käytettävyydestä, tietojen eheydestä, suojaamisesta ja säilyttämisestä sekä rekisteriin liittyvien palvelujen teknisestä toteuttamisesta. KEHA-keskus vastaisi lisäksi tietojen luovuttamisesta työvelvollisuusrekisteristä niille tahoille, joille on laissa säädetty oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tietoja työvelvollisista. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaisi rekisterinpitäjälle säädetyistä velvoitteista siltä osin, kun se päättää rekisterin perustamisesta. Työvoimaviranomaiset vastaisivat rekisterinpitäjälle säädetyistä velvoitteista siltä osin, kuin ne käsittelisivät rekisterin tietoja valmiuslaissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Ehdotuksessa täsmennetään, että kukin työvoimaviranomainen vastaisi ehdotuksen mukaan rekisterinpitäjän tehtävistä käsittelyvastuullaan olevien tietojen osalta. Ehdotuksessa täsmennetään yhteisrekisterinpitäjien vastuunjaon osalta lisäksi, että rekisteröity voi kuitenkin käyttää yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia oikeuksiaan

suhteessa kuhunkin rekisterinpitäjään ja kutakin rekisterinpitäjää vastaan. Kyseinen velvoite tulee suoraan tietosuoja-asetuksen 26 artiklan 3 kohdasta.

Oikeusministeriö toteaa, että esityksessä on pyritty säätämään yhteisrekisterinpitäjien välisestä vastuunjaosta täsmällisesti. Oikeusministeriö pitää tärkeänä, että ehdotetun vastuunjaon osalta varmistetaan, että se täyttää kaikilta osin tietosuoja-asetuksen 26 artiklan sekä perustuslakivaliokunnan asettamat reunaehdot. Erityistä huomiota tulee kiinnittää yhtäältä siihen, ettei mitään tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjille säädetyistä velvollisuuksista jää huomioimatta. Toisaalta huomiota tulee kiinnittää myös siihen, ettei rekisterinpitäjille kuuluvista velvollisuuksista säädetä päällekkäin. Oikeusministeriö nostaa vertailun vuoksi esimerkkeinä työvoimapalveluista annetun lain 123 §:n työvoimapalvelujen valtakunnallisen tietovarannon rekisterinpitoa koskevan sääntelyn sekä ruokahallinnon tietovarannosta annetun lain (560/2021) 5 §:n tietovarannon vastuita koskevan sääntelyn. Kyseisissä pykälissä yhteisrekisterinpitäjien välisestä vastuunjaosta on säädetty verrattain täsmällisemmin, muun muassa luettelemalla täsmällisesti, minkä yhteisrekisterinpitäjän vastuulle kuuluu huolehtia tiettyjen tietosuoja-asetuksen artiklojen velvoitteista. Oikeusministeriö nostaa esiin, että ehdotettu sääntely ei täsmällisesti säädä vastuunjaosta liittyen muun muassa eheyden ja luottamuksellisuuden periaatteeseen, läpinäkyvyyteen ja rekisteröidyn informointiin, sisäänrakennettuun ja oletusarvoiseen tietosuojaan, käsittelyn turvallisuuteen tai tietosuojaa koskevaan vaikutustenarviointiin. Yhteisrekisterinpitäjien vastuunjaon täsmällisyyden näkökulmasta merkitystä on lisäksi yhteisrekisterinpitäjiä koskevalla tiedonvaihtosääntelyllä (ks. tältä osin lausunnon kohdasta Viranomaisten tiedonsaanti). Oikeusministeriö toteaa, että edellä mainittu vastuunjako ei käy selville täsmällisemmin myöskään säännöskohtaisista perusteluista. Näin ollen ei voida varmistua siitä, onko yhteisrekisterinpitäjien välisestä vastuunjaosta säädetty riittävän täsmällisesti.

Rekisteriin tallennettavien tietojen salassapito

Rekisteriin tallennetut tiedot säädettäisiin salassa pidettäviksi valmiuslain muuttamista koskevan lakiehdotuksen 103 §:ssä. Rekisteriin tallennettujen tietojen säätämisellä salassa pidettäväksi on merkitystä henkilötietojen suojan kannalta ja se toimisi suojatoimena henkilötietojen käsittelyssä. Salassapitosäännöstä on perusteltu esityksen säätämisjärjestysperusteluissa erityisesti rekisterin käyttötarkoituksen ja sinne tallennettavien tietojen näkökulmasta. Perustuslakivaliokunta arvioinee lausunnossaan, täyttääkö esitetty salassapitosäännös julkisuuden rajoittamiselta perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaisen rajoituksen välttämättömyyden edellytyksen.

Viranomaisten tiedonsaanti

Valmiuslain 103 §:ssä säädettäisiin TEM:n, KEHA-keskuksen sekä työvoimaviranomaisten yhteisrekisterinpidosta. Esityksessä on päädytty ratkaisuun, jossa yhteisrekisterinpitäjien välille ei ole säädetty erikseen tiedonsaantioikeuksia rekisterin tietoihin tai toistensa sinne tallentamiin tietoihin, vaan lähtökohtana on, että kaikilla yhteisrekisterinpitäjillä on oikeus käsitellä rekisterin tietoja 103 §:ssä säädetyin rajauksin. Ehdotetun 103 §:n 3 momentissa säädettäisiin rekisterinpitäjien vastuunjaosta. Momentin mukaan kukin työvoimaviranomainen vastaa rekisterinpitäjän tehtävistä käsittelyvastuullaan olevien tietojen osalta. Momentin perusteluissa todetaan, että työvoimaviranomaisen vastuu rajautuisi kunkin työvoimaviranomaisen osalta siten, että kukin työvoimaviranomainen vastaisi tietojen käsittelystä omien asiakkaiden osalta. Lisäksi momentissa säädettäisiin siitä, että KEHA-keskus vastaa tietojen luovuttamisesta työvelvollisuusrekisteristä niille tahoille, joille on laissa säädetty oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tietoja työvelvollisista.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut yhteisrekisterinpidon ja tiedonluovutussäännösten välistä suhdetta maahanmuuttohallinnon henkilötietojen käsittelystä säätämisen yhteydessä (PeVL 62/2018 vp, PeVL 7/2019 vp). Perustuslakivaliokunta katsoi, että sääntelyratkaisu, jossa viranomaiset on määritelty rekisterinpitäjiksi sen sijaan, että niiden tarpeellinen tiedonsaanti olisi varmistettu esimerkiksi tiedon luovutusta ja saamisoikeuksia koskevalla sääntelyllä, poikkeaa tavanomaisesta. Perustuslakivaliokunta katsoi lisäksi, että lakiehdotuksen yhteisrekisterinpitäjyyttä koskevan sääntelyn suhde muun muassa viranomaisten tiedonsaantioikeuksien lakiperustaisuuteen, henkilötietojen käsittelyn käyttötarkoitussidonnaisuuteen ja perustuslakivaliokunnan viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaan sääntelyyn liittyvään vakiintuneeseen käytäntöön ei ole selvä. (PeVL 62/2018 vp) Kyseinen hallituksen esitys raukesi eduskunnassa, ja perustuslakivaliokunta antoi seuraavilla valtiopäivillä uuden lausunnon vastaavasta, joskin hieman muutetusta sääntelyratkaisusta, jossa pitkälti toisti aiemmassa lausunnossaan toteamansa. Perustuslakivaliokunta katsoi, että lakiehdotuksen yhteisrekisterinpitäjyyttä ja henkilötietojen käsittelyä sen puitteissa koskevan sääntelyn suhde viranomaisten toimivaltuuksien ja tiedonsaantioikeuksien lakiperustaisuuteen, henkilötietojen käsittelyn käyttötarkoitussidonnaisuuteen ja perustuslakivaliokunnan viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä liittyvään vakiintuneeseen käytäntöön ei ollut edelleenkään perustuslain 10 §:n näkökulmasta riittävän selvä, vaikka sääntelyä oli perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 62/2018 vp johdosta pyritty täsmentämään. (PeVL 7/2019 vp)

Nyt käsillä olevan esityksen säätämisjärjestysperusteluissa on käsitelty edellä mainittua perustuslakivaliokunnan käytäntöä, ja todettu seuraavasti: ”Nyt ehdotetussa 103 §:ssä on pyritty säätämään täsmällisesti yhteisrekisterinpitäjien vastuista. Kunkin yhteisrekisterinpitäjän tietojen käsittely liittyisi samoihin tarkoituksiin, ja rekisteriin tallennettavat tiedot olisivat rajatut. Lisäksi pykälässä säädettäisiin siitä, että kukin työvoimaviranomainen vastaa rekisterinpitäjän tehtävistä käsittelyvastuullaan olevien tietojen osalta. Näin ollen kukin työvoimaviranomainen voisi esimerkiksi käsitellä vain niiden työvelvollisten tietoja, joiden osalta kyseisellä työvoimaviranomaisella on toimivalta antaa työmääräys. Näillä perusteilla katsotaan, että yhteisrekisterinpidosta ja siihen liittyvästä tietojen käsittelystä on säädetty riittävän selkeästi.” (s. 42)

Esityksen valmiuslain 103 §:n muuttamista koskevaan ehdotukseen sisältyy säännösperusteisesti tulkinnanvaraisuutta sen osalta, mitä tietoja kukin yhteisrekisterinpitäjä rekisterissä käsittelisi. Työvoimaviranomaisten osalta sääntelyssä on pyritty rajaamaan rekisterin tietojen käsittelyä vain kunkin työvoimaviranomaisen käsittelyvastuulle kuuluviin tietoihin. Kysymys siitä, onko yhteisrekisterinpitäjien välisistä salassa pidettävien tietojen luovutuksista ja niiden rajauksista säädetty riittävällä tavalla, on ensisijaisesti valtiosääntöoikeudellinen. Perustuslakivaliokunta arvioinee yhteisrekisterinpitoa koskevan sääntelyn selkeyttä tältä osin lausunnossaan.

Esityksen valmiuslain muuttamista koskevan lakiehdotuksen 103 a §:ssä säädettäisiin tiedonsaantioikeudesta ja tietojen luovuttamisesta. Esityksen 103 §:n 1 momentin perustelujen mukaan ”KEHA-keskuksen tehtävänä olisi ehdotetun 103 §:n mukaan perustaa työvelvollisuusrekisteri. Kuten edellä on todettu, perustamiseen kuuluu muun muassa työvelvollisuusrekisteriin tarvittavien tietojen kokoaminen muista rekistereistä työvelvollisuuden toimeenpanoa varten.”. Edelleen perustelujen mukaan ”Käytännössä KEHA-keskus siis keräisi tiedot muilta viranomaisilta työvelvollisuusrekisteriin ja työvoimaviranomaisilla olisi pääsy rekisteriin kerättyihin muilta viranomaisilta saatuihin salassa pidettäviin tietoihin, mutta työvoimaviranomaiset eivät niitä suoraan pyytäisi tai

vastaanottaisi muista lähteistä. Työvoimaviranomaiset tallentaisivat rekisteriin tietoa siltä osin kuin tieto olisi työvoimaviranomaisen hallussa, kuten esimerkiksi tieto työvelvolliseksi määräämisestä tai henkilön kanssa asioidessa ilmennyttä tietoa, jolla on vaikutusta työvelvollisuuden toimeenpanossa.”

Ehdotetun 103 a §:n 1 momentissa säädettäisiin, että työ- ja elinkeinoministeriöllä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada 103 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja rekisteröidyn lisäksi myös väestö- ja eläketurvarekistereistä sekä lääkintä- ja terveydenhuollossa työskentelevien henkilöiden tietoja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston rekistereistä, jos tiedot ovat tarpeen niille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Perustelujen perusteella epäselväksi jää, olisiko työ- ja elinkeinoministeriöllä ja KEHA-keskuksella jatkossa johonkin muuhun pykälään perustuva oikeus saada tietoja suoraan rekisteröidyltä. Pykälän sanamuoto viittaa, että tällainen oikeus olisi, mutta perustelujen perusteella jää epäselväksi, mihin pykälään oikeus saada tietoja rekisteröidyltä perustuisi vai onko kyseisen pykälän tarkoitus nimenomaisesti perustaa oikeus saada tiedot myös rekisteröidyltä. Valiokuntakäsittelyssä tulisi varmistua siitä, että oikeudesta saada tietoja rekisteröidyltä on säädetty asianmukaisesti.

Lisäksi momentin sanamuodossa huomio kiinnittyy siihen, että tietojen tarpeellisuutta arvioitaisiin nimenomaan KEHA-keskukselle ja työ- ja elinkeinoministeriölle valmiuslaissa säädettyjen tehtävien hoitamisen kannalta (”jos tiedot ovat tarpeen niille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten”). Momentin sanamuodon perusteella oikeutta saada tietoja muiden viranomaisten rekisteristä tai mahdollisesti rekisteröidyltä ei olisi, vaikka tiedot olisivat tarpeen työvoimaviranomaiselle valmiuslaissa säädetyn tehtävän hoitamista varten. Valiokuntakäsittelyssä tulisi varmistua siitä, että momentissa säädetty tiedonsaantioikeus on säädetty riittävän kattavasti. Momenttiin olisi mahdollista lisätä maininta työvoimaviranomaisista.

Lisäksi 1 momenttiin olisi selvyyden vuoksi perusteltua lisätä maininta siitä, että tiedot on oikeus saada pyynnöstä. Vastaavasti pykälän 2 ja 3 momentin osalta olisi tarpeen vielä arvioida, tulisiko säännöksiä selkeyttää lisäämällä muotoilu pyynnöstä. Erityisesti 3 momentin tiedonluovutusoikeutta olisi perusteltua selkeyttää siltä osin, onko kyse omaaloitteisesta tietojen luovuttamisesta vai pyynnöstä tapahtuvasta luovuttamisesta.

Ehdotetun 103 a §:n 3 momenttiin siirrettäisiin nykyisin valmiuslain 103 §:n 4 momentissa oleva säännös. Säännöksen sisältöön ei tehtäisi muutoksia. Tiedonsaantioikeutta säännöksessä ei ole sidottu tarpeellisuusvaatimukseen, eikä sitä näin ole muotoiltu perustuslakivaliokunnan vakiintuneessa käytännössä edellytetyllä tavalla (ks. esim. PeVL 28/2014 vp). Tarpeellisuusvaatimus voitaisiin lisätä momenttiin esimerkiksi seuraavalla muotoilulla: ”Työvelvollisuusrekisteristä voidaan sen estämättä, mitä tietojen salassapidosta säädetään, luovuttaa 95 §:n 2 momentissa tarkoitettujen henkilöiden tietoja sosiaali- ja terveysministeriölle sekä aluehallintovirastolle, siltä osin kuin tiedot ovat tarpeellisia 95 §:n 2 momentissa tarkoitetun työvelvollisuuden suunnittelua ja järjestämistä varten”.